

Delfīni ir labi ārsti

70. gados ASV zinātnieki atklāja delfinu nomierinošo iedarbību uz cilvēkiem, kas kontaktējās ar šiem dzīvniekiem. Vēlāk eksperimentos tika apstiprināta delfinu labvēlīgā iedarbība uz slimu bērnu psihi. Pašlaik delfinterapiju praktizē vairāk nekā 100 medicīnas centros pasaulē. Latvijas bērni līdz šim visbiežāk apmeklēja centrus Ukrainā, Baltkrievijā, bet šogad delfinterapijas centrs, izmantojot ES atbalstu, ir atvērts Lietuvā — Klaipēdā.

Saskarsme ar lielajiem, gudrajiem un labestīgajiem dzīvniekiem bērniem palīdz ārstēt neirozes, pēctrauuma stresu, psihiskās un runas attīstības traucējumus, agrīno autismu. Terapijas iespaidā uzlabojas organisma fiziskais un emocionālais stāvoklis, koncentrēšanās spējas, kas ļauj bērniņam paveikt to, ko līdz terapijai nespēja, gan fiziskās attīstības ziņā, gan psihoemocionālajā aspektā.

Delfinu kā ārstu var izmantot jebkurš bērns, izņēmums ir vien kādas ādas saslimšanas, infekcijas slimības un alerģijas. Dažkārt tiek norādīts, ka delfinterapija ir kontrindicēta pie epilepsijas.

Uz savu galvu gan vecākiem neiesaka bērnu vest uz delfinterapiju, jo centros lūdz ārstu — ģimenes ārsta, runas terapeita, neirologa, rehabilitologa — atzinumu, kāpēc bērnam delfīna palīdzība ir vajadzīga.

Delfinu programmu bērniem vada īpaši apmācīts terapeits, ko pavada delfīni un treneris. Parasti delfinterapijas kurss ir 5 — 10 nodarbības, katra ilgst pusstundu. Viena kursa izmaksas pārsniedz 1000 eiro.

Vērtē MARINA (7 gadus vecās Undīnes mamma):

«Braucām pie delfīniem uz Minsku. Esam bijuši divas reizes, meitai patika. Labu izjūtu ir ļoti daudz. Tajā pašā laikā redzēju, ka citi bērni no lielā baseina un *pamatīgās zivs* baidās. Undīne gan bija pavisam mierīga: ar delfinu paspēlējās, iepazīnās, tad pienāca laiks, kad kopā ar terapeitu jau varēja doties baseinā. Bērns novērtē arī paša varēšanu, jo peldēšana kopā ar delfīnu prasa izturību. Ļoti uzlabojās Undīnes kustību koordinācija. Meitiņa var patstāvīgi paiet, notupties, piecelties nekritot. Būtībā uz delfinterapiju devāmies, lai uzlabotu runu, bet pagaidām valodas jomā rezultātus nejūtu. Undīne var pateikt dažus vārdus, skaņas. Ja būs iespēja, tad noteikti izmantosim Klaipēdas delfīnus. Pieteikumu esmu aizsūtījusi, bet pagaidām nav atbildes, kad kurss būs pieejams. Zināms, ka rindā nāksies gaidīt vismaz pusgadu.»

Vērtē SARMĪTE (9 gadus vecā Jāņa mamma): «Piecas reizes esam bijuši uz delfinterapiju Odesā un Krimā. Jāni delfīni aizrauj ar rotaļīgumu un labi ietekmē psiholoģiski. Jānis mēdz būt aktīvs, trauksmais, bet tad apmēram uz pusgadu kļūst mierīgāks, ar noturīgu mērķtiecību. Tas palīdz mācībās. Mums ieteica delfinterapiju pusgadā reizi. Tik bieži nesanāk, un nezinu, vai tas nepieciešams, jo var iegūt arī pretēju efektu. Delfinterapija sniedz daudz emociju. Mums kursu pauze pašlaik ir vairāk nekā gads, bet Jānis bieži prasa, lai stāstu par delfīniem, lieku filmas, jo viss notikušais ir pilgtā atmiņā. Pirmajā reizē Jānis līdz peldēšanai ar delfīniem nemaz netika, baidījās, jo baseinā ūdens arī ir stipri vēsāks, nekā ierasts, baudot peldes, Jānim bija jāvelk hidrotērps... Uzreiz mums nesanāca, ar to vecākiem arī jāreķinās. Taču terapijas efekts nav tikai pelde ar delfīnu. Labums ir saziņā, dzīvnieka aptaustīšanā. Pēdējoreiz Jānis ar delfīnu Janu visu laiku dzīvojis, peldējās, Janu Jāva ar zivīm pabarot. Vai tas var neiepriecināt?!»

Undīnes un Jāņa mammas saka paldies visiem labas gribas cilvēkiem, kas ziedojuši, izmantojot portālu *ziedot.lv*, lai bērniem terapiju nodrošinātu, citreiz to pilnībā, citkārt daļēji līdzfinansējot.

Jāpiebilst, ka abiem bērniem, kuru vecāki piekrita sarunai ar «Liesmu», ir nopietnas saslimšanas un blakus delfinterapijai daudz nākas darboties, izmantojot citus pakalpojumus. Undīne apmeklē speciālo pirmsskolas izglītības iestādi Cēsīs, Jānis mācās Raiskuma internātpamatskolā.

Jūras eņģeļi blakus cilvēkiem

Delfīni ir brīnumaini, sirds atvērti dzīvnieki, un viņu ķermeņa temperatūra ir tāda pati kā cilvēkiem. Kaut kā savādi un pārsteidzoši viņu dvēselē atbalsojas cilvēku ievainojumi un sāpes. Delfinu valodai visā mūsu Saules sistēmā piemīt augstākā frekvence, un viņi izplata ap sevi smalkākās enerģētiskās svārstības. Ūdens ļoti viegli vada šo enerģiju, tādēļ enerģētiskā lauka izplešanās notiek milzīgos attālumos. Viņu enerģija, līdzīgi kā meditācijas vai citi garīgo ķermeni atveroši vingrinājumi, var paaugstināt cilvēka vibrācijas. Turklāt delfīni ir arī ļoti inteliģenti. 20. gadsimta 60. gados jūras biologs D. O. Hebs inteliģences skalā kā nākamos aiz cilvēkiem novietoja delfīnus. Neiropsihologs Džons Lilli bija pirmais, kas pētīja delfīnu smadzenes un grāmatā «Cilvēks un delfīns» apgalvoja, ka delfīni intelektuāli var būt pārāki par mums. Lielā dzīvnieka smadzenes var svērt aptuveni 1,4 kg (cilvēkam — aptuveni 1,5 kg). Dr. Luiiss Hermans no Havaju Universitātes ir pētījis viņu intelektuālās spējas un apguvis prasmī ar viņiem saprasties: vērojis delfīnu mācīšanās spējas, elastīgo izturēšanos, radošumu, spēju izprast notikumu gaitu laikā, atzīstot, ka tās ir īpaši augstas inteliģences izpausmes.

Delfīniem ir svarīga esība kopā ar cilvēkiem, un to rāda arī kāds notikums, kas norisinājies pagājušā gadsimta 90. gados, kad Floridā viesuļvētra salauza delfīnu mājas barjeru un delfīnus no lagūnas iznesa atklātā okeānā, bet, kad vētra bija rimusi, delfīni atgriezās mājās, drošībā. Un, lai arī vētra bija nodarījusi lielu postu delfinārijam, visi delfīni naski atgriezās savā lagūnā. Acīmredzama ir delfīnu prasme sa-

DZIEDĒ UN IZKLAIDĒ. «Viņi ir kaut kas īpašs,» tā par delfīniem sakām ne tikai mēs, bet arī zinātnieki un pētnieki. Delfīni nevienu nestāj vienaldzīgu. Delfīni dāvā emocijas, palīdz atlabt.

runāties, savā valodā izmantojot gan svilpienus, pikstienus, klakšķināšanu un citas, tai skaitā cilvēka ausij nedzirdamas, skaņas. Delfīni gandrīz tāpat kā papagaiļi spēj mācīties izrunāt vārdus un arī saprast, ko tie nozīmē. Delfīni spēj raidīt tādas skaņas, kas viegli izraisa acīmredzamas pārmaiņas cilvēka ķermenī. Zinātnieki gan joprojām strīdas par delfīniem piemītošo dziedināšanas spēju patieso mehānismu — vēl arvien nav droši zināms, vai to veido augstās skaņu frekvences, kas raksturīgas delfīnu izdotajām skaņām, viņu balsij, vai arī tā ir smadzeņu viļņu sinhronitāte, kam piemīt garīgs dziedinošs spēks. Tiek lēsts, ka visā šajā jūras eņģeļu saziņā ar cilvēkiem ir kaut kas neizprotams, ezoterisks, taču pa vidu iezogas pilnīga šī dzīvnieka nesavtība.

Senie grieķi uzskatīja delfīnus par dievu pavadoniem, jūrniekiem delfīni bija veiksmes zīme. Ir sen zināms, ka delfīni bieži glābj cilvēkus no noslikšanas jūrā un no haizivju uzbrukumiem. Tur radies salīdzinājums: jūras eņģeļi — būtnes, kam piemīt dievišķa mīlestība un kas atrodas ūdens hierarhijas virsotnē.

Izrādēs dejo valsi

Viens no Eiropas labākajiem delfinārijiem Kuršu kāpā pie Klaipēdas trīs gadus bija slēgts apmeklētājiem, jo notika vērienīga tā rekonstrukcija. Tagad uz to atkal dodas ģimenes ar bērniem un seniori, lai gūtu pozitīvas emocijas, noskatoties delfīnu izrādes. Ar modernām audio un video iekārtām aprīkotajā zālē ir 600 skatītāju vietu. Sezonas laikā — no jūnija līdz oktobrim — delfīni uzstājas pat vairākkārt dienā. Programmā — jaunas un aizraujošas delfīnu atraktīvās izrādes: gudrie dzīvnieki dejo valsi, glezno Lietuvas karogu, dzied, spēlē bumbu. Jaunizbūvēto tūkstoš četrsimt kubikmetru lielo baseinu apjož stikla siena. Tas skatītājiem ļauj sekot dzīvnieku kustībām ne tikai virs, bet arī zem ūdens.

Internetā par rekonstruēto delfināriju un delfīnu piedāvāto izklaides programmu pārsvarā lasāmas vien labas atsauksmes, bet bieži pieminēts, ka biļetes uz delfīnu šoviem tiek burtiski izķertas. Pa-

pētot, ko aplūkot Lietuvā piedāvā dažādas tūrisma firmas, gandrīz var teikt tā, ka katra sevi cienoša kompānija, aicinot apskatīt Klaipēdu, Palangu, mudiņot doties uz Kuršu kāpu, neļauj aizmirst par delfīniem. Pieredzējuši gidi uzsver, ka arī lielie un mazie tūristi to nevēlas. Delfīnu izrāde vienmēr ir plānā.

Stāsta ceļojumu sajūtu aģentūras «Travelbiiz» tūristu grupu vadītāja LIENE GRIZĀNE:

«Varu piekrist tam, ka brauciens uz Lietuvu, uz delfināriju ir viens no *ejošākajiem* maršrutiem. Pēc rekonstrukcijas delfinārijs ir īpašs. Ceļojumā dodas bērni, mammas, vecmāmiņas un vectētiņi. Pērnajā sezonā daudzkārt vedu grupas uz Klaipēdu, gājām delfinārijā, skatījāmies izrādi, un godīgi varu teikt, ka ik reizi, kad sākās priekšnesums, kad dzirdēju to mūziku, kad redzēju, kā tie delfiņi ar astēm sit pa ūdeni, šļakstoties un aicinot viņiem aplaudēt, man kaklā kāpa

kamols. Bērni smeļ, priecājas, bet tās asaras acīs ir pieaugušajiem... Pieaugušie, zinošie un mazie delfiņi, kas mācās, ir brīnums! Vēl esot autobusā, savējiem stāstu, ka delfīni dejos, zīmēs, dziedās, jūtu, ka cilvēki to visu gaida, bet nav to emociju. Kad priekšnesums beidzas, kad satiekamies, gaisā virmo pilnīgi citas sajūtas. Daudzi tūristi izmanto arī iespēju ar viņiem fotografēties. Tas ir mirklis, kad tev jāpaceļ roka, un delfīns izlec no ūdens, uz mirkli tu viņam pieskaries... To pat nevar izstāstīt, tas ir jāpiedzīvo! Zinu, ka arī šajā pavasarī, vasarā būs ļoti daudz klientu, gan kas pie delfīniem brauks pirmoreiz, gan kas to darīs atkārtoti. Starp citu, nupat man zvanija kāds vectētiņš no Valmieras, teica, ka vēloties mazdēlu aizvest ceļojumā. Tika izlemts, ka kopā dosimies pie delfīniem!»

Lappusi sagatavojuši **Ilze Kalniņa**